

D. 24/2020

Yargıtay/Hukuk : 2/2018
(Güzelyurt Dava No: 526/2016)

Yüksek Mahkeme Huzurunda.

Mahkeme Heyeti : Ahmet Kalkan, Bertan Özerdağ, Peri Hakkı

İstinaf Eden : Layne Bowler Dalgıç ve Dik Türbin Pompaları
Kıbrıs Ltd. Güzelyurt.

(Davacı)

ile

Aleyhine İstinaf Edilen : Abdi Çetinkayalı- İskele.

(Davalı)

A r a s ı n d a .

İstinaf eden namına : Avukat Orhun Aarsal

Aleyhine istinaf edilenler namına : Avukat Ulaş Sabancı hazır.

Güzelyurt Kaza Mahkemesi Yargıcı Zehra Yalkut Bilgeç'in
526/2016 sayılı davada, 23.11.2017 tarihinde vermiş olduğu
karara karşı Davacı tarafından yapılan istinaftır.

K A R A R

Ahmet Kalkan: İstinaf Eden/Davacı, Güzelyurt Kaza
Mahkemesinin, davayı reddeden 23.11.2017 tarihli kararına
karşı bu istinafı dosyaladı.

Bundan böyle İstinaf Eden sadece Davacı, Aleyhine İstinaf Edilen ise sadece Davalı olarak anılacaktır.

Davacı, 21.6.2016 tarihinde Güzelyurt Kaza Mahkemesinde Davalı aleyhine bir dava dosyalayarak, 2015 yılında Davacıya sattığı muhtelif motor, su pompası ve aksesuardan alacağı olan bakiye satış bedeli 9,391 TL'yi Davalının ödemediğini iddia ederek bu miktarın, faiz ve dava masraflarıyla birlikte ödenmesini talep etti.

Davalı, 24.11.2016 tarihinde Avukatı vasıtasıyla dosyaladığı Müdafaa ve Mukabil Talep Takririnde, davanın yetkili Mahkemede açılmadığını ön itiraz olarak ileri sürdükten sonra Davacının sattığı ürünleri hile ve kandırma neticesinde aldığını kendisine talep edilen HP gücünün altında motor ve pompa satıldığını, bu nedenle Davacının kendisini zarara uğrattığını iddia ederek davanın reddini ve 85,000 TL zarar ziyanın Davalıya ödenmesini talep etti.

Davacının, 1.12.2016 tarihinde dosyaladığı Müdafaa Cevap ve Mukabil Davaya Müdafaa Takririyle taraflar arasındaki layiha teatisi tamamlanmış oldu.

İSTİNAFA KONU DAVA İLE İLGİLİ OLGULAR:

Davayı dinleyip karara bağlayan Alt Mahkemenin, dava layihaları, sunulan şahadet ve ibraz edilen emareler ışığında saptadığı maddi ve hukuki olgular ile ilgili bulgularını aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

Davacı kayıtlı bir Limited Şirket olup, kuyu motoru, dalgıç ve türbin pompası ile bunların aksam ve aksesuarlarını satmaktadır.

Davalı, dava ile ilgili zamanlarda Davacının müşterilerinden olup Yeşilköy'deki su kuyusuna takılmak üzere 1 adet 17,5 HP motor ve/veya pompa satın almak için Davacı ile anlaştı.

Davalı, Davacıya 13.4.2015 tarihli bir çek ile 1,759 TL ödemede bulundu.

Davacının iş yeri Güzelyurt'ta, Davalının iş ve ikamet yeri ise İskele İlçesine bağlı Yeşilköy'de bulunmaktadır.

Alt Mahkemeye göre, Davacı, sözleşmenin akdedildiği yeri veya ödeme yerini ispatlayamadığından dava Davalının ikametgâhı ve iş yerinin bulunduğu ilçede açılmalıydı. Bu nedenle Güzelyurt Kaza Mahkemesi bölgesel yetkili Mahkeme değildir ve Davacının davası reddedilmelidir.

Bulgusu bu yönde olmakla birlikte davanın istinaf edilebileceği ihtimalini de değerlendiren Alt Mahkeme;

Davacının, Davalıya 19.3.2015 tarihinde 4,150 TL'lik RN625/17 pompa ve 1 adet 17.5 HP motor sattığını, Davalının Davacıya 13.4.2015 tarihine 1,759TL ödemede bulunduğunu ve Davalının 14.5.2015 tarihinde toplam 7.000TL'lik 1 adet 2.5 HP motor, 1 adet 5N635 X 16 pompa ve 80 m'lik 3X10 kablo satın aldığını, satılan ürünlerin bedelinden yapılan ödeme düşüldükten sonra Davalının 9.391 TL borcu kaldığını iddia etmesine rağmen sadece Davalının satın ve teslim aldığını kabul ettiği toplam bedeli 7.000TL olan 1 adet 5 N 635x16 pompa ve 80 m'lik 3X10 kabloyu satıp teslim ettiğini ispatladığına, ödemeler düşüldükten sonra 5,241 TL ve teslim tarihi olan 14.5.2015 tarihinden itibaren yasal faiz için hüküm alabileceğine bulgu yapmıştır.

Alt Mahkeme, yukarıdaki bulgular sonucunda dava ve mukabil davayı reddetmiştir.

Mukabil Davanın reddine ilişkin istinaf dosyalanmadı.

İSTİNAF SEBEPLERİ:

Davacının dosyaladığı istinaf ihbarnamesinde 36 istinaf sebebi yer almasına rağmen, özü itibarıyla tüm istinaf sebepleri davanın reddedilmesine ve alacağın miktarına yöneliktir. Bu nedenle istinaf sebeplerini tek başlık altında incelemek mümkündür. Buna göre;

Muhterem Alt Mahkeme, Güzelyurt Kaza Mahkemesinin yetkisiz olduğuna ve Davacının davasının reddedilmesi gerektiğine bulgu yapmakla; yetkili olmuş olsaydı Davacının 5.241TL alacağı olduğuna bulgu yapmakla; Davacı lehine Talep Takririnde talep edildiği gibi hüküm vermemekle hata etti.

TARAFLARIN İDDİA VE ARGÜMANLARI:

Davacı Avukatı istinaftaki hitabında özetle, Alt Mahkemenin Alacaklının iş ve ikamet yerinde ödeme yapılacağı ilkesini göz ardı ederek davayı yetkisizlikten iptal ettiğini, Davacının tanıklarına gerekçesiz bir şekilde inanmadığını, tanıkların söyledikleri hususların karara yanlış aktarıldığını, mevcut şahadetle emtia satış sözleşmesinin Güzelyurt'ta yapıldığı ve ödeme yerinin Güzelyurt olduğu hususunun ispatlandığını, yetkili Mahkemenin Davalının ikamet ettiği İskele Kaza Mahkemesi olduğuna ilişkin bulgunun hatalı olduğunu, Davacının sunduğu şahadet ve emareler ile alacağının 9.391 TL olduğunun yeterince ispatlandığını, Alt Mahkemenin hatalı olarak Davacının alacağını 5.241 TL olarak saptadığını, belirtilenler ışığında davanın bölgesel yetkisizlik nedeniyle

reddedilmesinin hatalı olduğunu ve istinafın kabulü gerektiğini ileri sürdü.

Davalı Avukatı ise istinaftaki hitabında özetle, Alt Mahkemenin kararında hata olmadığını, bu meselede Davacı anlaşmanın Güzelyurt'ta yapıldığını ispatlayamadığını, satış ile ilgili düzenlenen evrakta Davalının imzası olmadığını, tüm evrak ve şahadetin anlaşmanın Yeşilköy'de yapıldığını gösterdiğini, telefoniyen yapılan anlaşmalar tahtında Davacının Yeşilköy'e gelip alınan emtiayı tarlaya taktığını, ilk taksidin Yeşilköy'de ödendiğini, ödeme yerinin de Yeşilköy olduğunu, bu nedenle bölgesel yetkisizlik bulgusunda hata olmadığını, Alt Mahkemenin 5.241TL alacak bulgusunda da hata olmadığını, duruşmada Davacının sattığı mal ile layihada bahsedilen malın aynı olmadığını kendisinin teyit ettiğini, layihada olmayan bir eşya bedelinin hükme konu olamayacağını, tüm bu nedenlerle istinafın reddi gerektiğini ileri sürdü.

İNCELEME:

Duruşma tutanakları, Alt Mahkemenin kararı, tarafların iddia ve argümanları incelenip değerlendirildi.

Kararımızın "İSTİNAF SEBEBLERİ" bölümünde özetlediğimiz ana istinaf sebebi kapsamında öncelikle Alt Mahkemenin Güzelyurt Kaza Mahkemesinin bölgesel yetkisi olmadığına ilişkin bulgusunu incelememiz gerekmektedir.

9/1976 sayılı Mahkemeler Yasası'nın 24. maddesi Kaza Mahkemelerinin hukuk meselelerindeki bölgesel yetkisini düzenlemektedir. Bu mesele bakımından dava sebebinin doğduğu, sözleşmenin yapıldığı, ihlâl edildiği yer ve Davalının ikametgâhı hususları önem arz ettiğinden Yasanın 24. maddesini

bu çerçevede inceleyeceğiz. Kaza Mahkemesi, Mahkemeler Yasası'nın 24. maddesinin (1)(a) fıkrasına göre, Dava sebebinin tamamen veya kısmen Mahkemenin yetki alanı sınırları içinde doğmuş olması halinde, (1)(b) fıkrasına göre, davalının veya davalılardan herhangi birinin davanın ikame edildiği zamanda Kaza Mahkemesi yetki alanı içinde ikamet etmesi veya iş yapmış olması halinde davayı görmeye yetkilidir.

9/1976 sayılı Mahkemeler Yasası'nın "Tefsir" başlıklı 2. maddesinde "Dava Sebebi" şöyle izah edilmiştir:

"Dava hakkı veren tüm olgu ve nedenlerden oluşur. Ancak, sözleşmelerden doğan davalarda sözleşmeler bir kaza bölgesinde yapılıp diğer bir kaza bölgesinde ihlâl edildiklerinde her iki bölgedeki yetkili mahkemelerin herhangi birinde dava açabilmek için dava sebebi doğmuş sayılır."

Tefsir maddesinden çok açık bir şekilde anlaşılabilceği gibi sözleşmelerden doğan davalarda, sözleşmenin yapıldığı yer ile ihlal edildiği yerin farklı olması halinde, her iki Kaza Mahkemesi de davayı görmeye yetkilidir. Bu konuda 1960 Adalet Mahkemeleri Yasası'nın benzeri 21. maddesini yine benzeri nitelikteki 2. Tefsir maddesiyle yorumlayan Hukuk/ İstinaf 1/1971 Fadıl Sami Efe ile Hasan Kahraman ve Yargıtay/Hukuk 81/1986 D.13/1987 Nagehan Ormancıoğlu ve diğeri ile Çetin Kürşat Ltd. davalarına atıfta bulunuruz.

Huzurumuzdaki ihtilaf, Davacının sattığı motor, su pompası ve aksamlarının bedelinin ödenmemesinden kaynaklandığı cihetle, emtia satış sözleşmesinin nerede yapıldığı veya nerede ihlal edildiğinin tespiti önem arz etmektedir. Özellikle sözleşmenin nerede ihlal edildiğini tespit ederken ödeme yerinin belirlenmesi elzemdir.

Alt Mahkeme, taraflar arasındaki sözleşmenin içeriği ve kapsamını ihtilafsız olgu olarak belirlemiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Layiha, emare, şahadet ve beyanlar ışığında davalının da işbu dava ile ilgili zamanlarda davacının müşterilerinden olduğu ve davalının Yeşilköy'deki su kuyusuna takılmak üzere davacıdan 1 adet 17.5 Horse Power motor ve/veya pompa satın almak için anlaştıkları; bu doğrultuda satın alınan emtianın davacı tarafından davalıya montaj da davacıya ait olacak şekilde uzlaşıldığı; davalının davacıya 13.4.2015 tarihli bir çek ile 1,759 TL ödemede bulunduğu noktalarında tarafların hem fikir oldukları görüldüğünden bu hususları doğru kabul eder bu yönde bulgu yaparım." (Mavi 289)

Alt Mahkemenin ihtilafsız olgu olarak kabul ettiği esastan hareket edecek olursak, sözleşmenin ifa yerinin, montajın yapılacağı yer olan Davalının iş yaptığı Yeşilköy olduğu anlaşılmaktadır.

Bunun dışında Alt Mahkeme sözleşmenin yapıldığı yer ve ödeme yerini ihtilafli olarak kabul etmiştir.

Alt Mahkeme şahadeti değerlendirdikten sonra, önce anlaşmanın Güzelyurt'ta yapıldığı hususuna bilahare anlaşmanın ihlal edildiği yerin ispatlanamadığı hususuna ilişkin aşağıdaki bulguları yapmıştır.

Alt Mahkemenin Sözleşmenin yapıldığı yer ile ilgili bulgusu şöyledir:

"Tanıkların şahadetlerine ilişkin olarak yukarıda belirtilenler ışığında ve davacı tarafın yazılı belge olduğunu iddia etmesine rağmen ibraz etmemiş ve neden ibraz edilmediğini de izah etmemiş olduğunu da göz önünde bulundurarak, hangi tanığın doğruyu söyleme ihtimalinin

daha yüksek olduğu ile ilgili olarak, davalının söylediklerinin, davacı tanıklarının söylediklerine oranla doğru olma ihtimalinin daha yüksek olduğuna bulgu yaparım. Dava sebebinin yani anlaşma veya ihlalin Güzelyurt'ta olduğunu ve dolayısıyla bu Mahkemenin yetkili olduğu yönünde olumlu iddiayı yapan ve ispat külfeti kendisinde olan davacı, bu yükümlülüğünü ihtimaller dengesi prensibi gereğince yerine getirememiştir. Kararın anlaşılabilirliğini artırmak maksadı ile bu hususu incelemeye devam etmek gerekirse; Davacı, anlaşmanın Güzelyurt'ta yapıldığını, anlaşmaya göre ödemenin de Güzelyurt'ta yapılacağını iddia etmiş ancak bu iddialarını ispat etmekte başarılı olamamıştır." (Mavi 292-293)

Alt Mahkemenin Sözleşmenin ihlâl edildiği yer ile ilgili bulgusu şöyledir:

"Yüksek Mahkemenin de kabul etmiş olduğu bu prensip hususunda davacı avukatı ile tamamen hemfikir olmama rağmen bu prensibin bu meseleye uygulanarak bu mahkemenin yetkili olduğunu söylemek mümkün değildir. Davacı işbu dava konusu anlaşma dahilinde ödemenin nerede yapılacağı anlaşılmadığı için kendi ikamet yerinin ödeme yeri olarak kabul edilmesi gerektiği yönünde bir iddiada bulunmadığı gibi tam tersine bu hususun taraflar arasında anlaşılmış olduğunu iddia etmiştir. Dolayısı ile davalı işbu davanın bölgesel olarak Güzelyurt Kaza Mahkemesinin kazai yetkisi dahilinde olmadığına ilişkin iptidai itirazında başarılı olmuştur ve davacının davasının ret ve iptal edilmesi, dava masraflarının davacı tarafından davalıya ödenmesi gerekmektedir." (Mavi 294-295)

Alt Mahkeme kararında, Davalı tanıklarının söylediklerinin gerçek olma ihtimalinin Davacı tanıklarına oranla daha fazla olmasının gerekçesi veya Davacı tanıklarının şahadetindeki tutarsızlığın ne olduğu açıkça belirtilmemiş, Davalının Güzelyurt'a gittiğinin yazılı belgesinin sunulmamasını eksiklik olarak kabul etmiştir.

Davacı bir tüzel kişilik olduğunu, iş faaliyetlerini Güzelyurt'ta sürdürdüğünü iddia etmiş ve ispatlamıştır.

Aksine şahadetin olmadığı bir ahvalde malın satışa sunulduğu yerde akdin gerçekleştiği sonucuna varılması mevcut olguların yarattığı hukuki sonuçtur. Bu durumun yanı sıra, Alt Mahkeme ödeme yerinin anlaşmada belirlenmediğini kabul ettikten sonra Hukuk/İstinaf 1/1971 sayılı içtihat kararında belirtilen prensipler çerçevesinde genel prensibi uygulayarak ödeme yerini alacaklı/Davacının işyeri adresi olan Güzelyurt olarak belirlemesi gerekirdi. Alt Mahkeme, Davacının Güzelyurt Kaza Mahkemesinin bölgesel yetkili Mahkeme olduğunu ispatlayamadığına bulgu yapmak ve bulgusuna istinaden davayı reddetmekle hata etmiştir.

Alt Mahkemenin Güzelyurt Mahkemesini yetkisiz bulup davayı ret ve iptal eden kararı hatalı olduğundan Alt Mahkemenin hükmünün iptali gerekmektedir.

Alt Mahkeme, meselenin istinafa gidebileceğinden hareketle yaptığı incelemesinde Davacının 5.241 TL alacaklı olduğunu ispatlayabildiğini, bölgesel yetki itirazı aşılmış olsaydı Davacı lehine bu miktar ve 14.5.2015 tarihinden itibaren yasal faiz için hüküm vereceğine bulgu yapmıştır.

Dava tutanaklarındaki şahadeti ve Alt Mahkemenin bulgularını değerlendirdikten sonra Alt Mahkemenin alacak miktarı ile ilgili bulgularına müdahale etmemizi gerektiren bir hata olduğuna ikna olmadığımızdan Alt Mahkemenin tespit ettiği miktar üzerinden Davacı lehine hüküm verilmesi gerekmektedir.

NETİCE:

Yukarıdakiler ışığında Davacı istinafında başarılı olmuştur.

Netice itibarıyla;

- A. Davacının istinafının kabul edilmesine,
- B. Alt Mahkemenin; Davacının davasını ret ve iptal eden kararının iptaline,
- C. Davacı lehine Davalı aleyhine;
 - a) 5.241 TL meblağ.
 - b) Bu meblağ üzerinden 14.5.2015 tarihinden itibaren yasal faiz,
 - c) Dava masrafları için hüküm ve emir verilmesine;
- D. İstinaf masraflarının Davalı tarafından ödenmesine KARAR verilir.

Ahmet Kalkan
Yargıç

Bertan Özerdağ
Yargıç

Peri Hakkı
Yargıç

14 Ağustos, 2020

Ashna Özgünder

Mukayyet